

INFOFOLDER

HET EOSINOFIEL GRANULOOM COMPLEX

Werkgroep Huidproblemen

oktober 2000

Het eosinofiel granuloom complex

Er is een aantal bekende huidproblemen bij de kat. Eosinofiel granuloom hoort daar niet bij, maar zou mogelijk vaker kunnen voorkomen dan dikwijls wordt aangenomen. Het is goed te behandelen, maar het is belangrijk het te kunnen herkennen en meer van het verloop en eventuele recidive te weten. De aandoening is ernstig genoeg om, indien er een vermoeden bestaat dat uw kat deze aandoening heeft, contact op te nemen met uw dierenarts.

Inleiding

Het eosinofiel granuloom complex is een groep van mogelijk aan elkaar gerelateerde huidaandoeningen. Het kan bij alle zoogdieren voorkomen. Bij de kat bestaat het eosinofiel granuloom complex uit drie vormen: het indolent ulcus, het eosinofiel (lineair) granuloom en de eosinofiele plaque. Deze vormen worden vaak apart van elkaar gezien, maar ze kunnen ook naast elkaar bij hetzelfde dier voorkomen. Het eosinofiel granuloom complex is een reactiepatroon van de huid en niet een op zichzelf staande ziekte.

Het **eosinofiel granuloom** komt meestal voor in een typische langwerpige vorm (een streng met knobbeltjes-op-een-rij). De knieholte is een voorkeurplaats voor zo'n streepvormig granuloom; maar granulomen kunnen ook elders op het lichaam voorkomen. Als ronde plekken kunnen ze voorkomen bijvoorbeeld op de voetzolen, lipranden, mondholte en kin. De plekken zijn goed begrensde, verhoogde plekken met een geel tot roze kleur. Omdat deze plekken geen pijn of jeuk veroorzaken en de haren erover vallen,

worden ze vaak bij toeval ontdekt. Een eosinofiel granuloom in de mondholte kan aanleiding geven tot overmatig speeksel en slechte voedselopname.

Het **indolent ulcus** is een vaak voorkomende, goed begrensde aandoening van de bovenlip op de grens van huid en slijmvlies. Het kan aan één zijde of aan twee zijden van de lip voorkomen (symmetrisch) en breidt zich soms uit naar het verhemelte of naar de huid. Het begint met een zwelling die zich dan uitbreidt naar een ulcererende plek met een gelig-roze oppervlak. In het algemeen veroorzaken deze plekken geen pijn of jeuk, maar zullen wel gevoelig zijn.

De **eosinofiele plaque** is een goed omschreven plek, vaak op de buik of op de binnenzijde van de dijen. Ook kan ze voorkomen op de overgang van huid naar slijmvlies. Deze eosinofiele plaques kunnen alléén voorkomen of met meerdere tegelijk. Deze plekken zijn vaak rond en vochtig en kunnen gepaard gaan met jeuk.

Wat is de oorzaak?

Op dit moment is er weinig bekend over de oorzaak van het ontstaan van de bovengenoemde vormen van het eosinofiel granuloom complex. Ook de relatie van deze drie vormen ten opzichte van elkaar is nog onbekend. Verschillende oorzaken zijn in de literatuur gesuggereerd, zoals een bacteriële of virale infectie, een allergie (een voedselallergie, een atopie of een vlooiënallergie), overmatig likken als gevolg van psychogene factoren en een erfelijke achtergrond. Omdat de laesies in een groot aantal gevallen worden gezien bij allergische dieren en omdat deze huidveranderingen goed reageren op medicijnen die overgevoeligheidsreacties remmen (zoals

glucocorticosteroiden, antihistaminica, essentiële vetzuren), lijkt een allergische reactie suggestief. Echter, bij een groot aantal katten ontstaat deze huidaandoening terwijl er geen enkele aanwijzing is voor een allergische reactie. Bovendien is het wel gevonden bij meerdere dieren in één huishouden en bij meerdere katten binnen één familie. Een infectieuze en een erfelijke oorzaak zijn nog nooit aangetoond. De precieze oorzaak is dus nog onbekend. Binnen één kattenfamilie zijn veel dieren met een lineair granuloom - enkele dieren in combinatie met een indolent ulcus - gevonden. Gezien het feit dat andere oorzaken zijn uitgesloten en de ouderdieren geen verschijnselen vertonen, gecombineerd met de hoge frequentie van voorkomen van het lineair granuloom en het indolent ulcus in deze populatie, is een genetische achtergrond heel suggestief. Materiaal is verzameld waarmee in de toekomst DNA-onderzoek gedaan kan worden.

Wanneer komt het voor?

De hierboven beschreven drie vormen kunnen op alle leeftijden voorkomen, zowel bij poezen als bij katers. Bij poezen blijken deze problemen echter relatief frequenter voor te komen dan bij katers.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Mocht een kat één (of meerdere) van de boven beschreven plekken vertonen, dan kunt u het beste zo snel mogelijk contact opnemen met uw dierenarts. Deze kan na lichamelijk onderzoek de waarschijnlijkheidsdiagnose stellen. De waarschijnlijkheidsdiagnose, die gesteld is op basis van het typische klinisch beeld, kan bevestigd worden met behulp van huidbiopten. Dan worden kleine stukjes huid verwijderd (4 tot 6 mm doorsnede) en vervolgens door de patholoog onderzocht. Van het indolent ulcus in de bek is bekend dat het kwaadaardig kan onttaarden tot een tumor. Daarom en ook om voortgaand verval van weefsel en mogelijk blijvende schade te voorkomen of beperken, is tijdige behandeling belangrijk.

Therapie en prognose

Uw dierenarts bepaalt op basis van de bevindingen de behandeling en de wijze van toediening. Deze kan bestaan uit glucocorticosteroiden, antihistaminica of antibiotica. Deze medicijnen geven

symptomatische verbetering. Dit betekent dat de verschijnselen verminderen of verdwijnen, maar de oorzaak wordt niet weggenomen. Hoe lang de klachtenvrije periode stand houdt, is niet te voorspellen. Soms duurt het effect kort, soms echter zo lang dat de klachten niet meer of beperkt terugkomen. Als een allergie de achterliggende oorzaak is, zal het behandelen van de allergie afdoende zijn om te voorkomen dat de klachten terugkomen.

Heeft de kat een indolent ulcus, dan is behalve de bovengenoemde symptomatische therapie, een behandeling met cryochirurgie te overwegen. Cryochirurgie is een behandeling met vloeibare stikstof. Ten gevolge van korte, oppervlakkige bevriezing vindt beschadiging van het actieve weefsel plaats. Als deze behandeling aanslaat, is er een vrij grote kans dat de problemen niet meer terugkomen.

Ook met bestraling zijn goede resultaten geboekt.

Conclusie

Hoewel eosinofiel granuloom zich gemakkelijk laat behandelen, schuilt het gevaar in het te laat ontdekken en de mogelijke terugkeer van de aandoening. Bij een lichte vorm komt het vaak helemaal niet terug en ook zwaarder getroffen katten kunnen jaren klachtenvrij blijven. Bij een kat die ooit eosinofiel granuloom heeft gehad, is het echter belangrijk alert te blijven, omdat ook na enkele jaren de aandoening kan terugkeren. Vooral bij dieren met ontstekingen in of rond de bek, moet het probleem niet worden onderschat. Indien de aandoening niet tijdig wordt behandeld, kan deze tot ernstige verminking leiden. Extreme verwaarlozing van het probleem zou zelfs kunnen betekenen dat het dier niet meer te redden is. Behandeling met corticosteroiden zal door velen als afschrikwekkend worden ervaren. De ontstekingen reageren echter goed op corticosteroiden (Prednisolon), de benodigde dosering is lager dan bij humane toepassingen en de bijwerkingen zijn minder. Toch blijft het een middel dat voorzichtig moet worden gebruikt en uitsluitend op voorschrift en onder begeleiding van een dierenarts of specialist. Antihistaminica (o.a. Polaramine) zijn minder ingrijpend, maar vaak ook minder effectief en de uitwerking ervan is moeilijker in te schatten door het grillige verloop van de aandoening. Behandeling met antibiotica heeft in sommige gevallen effect.